

Boverket

remiss@boverket.se

REMISSVAR

Gällande förslag

"BFS 2021:xx Boverkets föreskrifter om skydd mot buller i byggnader" med tillhörande konsekvensutredning

- **"Boverkets föreskrifter om ändring i Boverkets byggregler (2011:6) – föreskrifter och allmänna råd; BFS 20xx:xx BBR xx"**

samt lämnar synpunkter på:

- **Möjligheternas byggregler, Rapport 2020:31 - Ny modell för Boverkets bygg- och konstruktionsregler - underlaget om förslaget till ändringar i regelsystemet**

Förbundet FÖR delaktighet och jämlikhet är en intressepolitisk organisation. Medlemmar är medborgare med funktionsnedsättning. Andra som vill ställa sig bakom vår jämlikhetskamp är välkomna att som solidaritetsmedlemmar ansluta sig till förbundet.

Vi verkar utifrån den konkreta, upplevda, inpå huden egna kända verkligheten i solidaritet med andra som liksom vi delar erfarenhet av ojämlikhet, diskriminering och förtryck.

Vi arbetar för ett samhälle där alla ska kunna leva och röra sig fritt utan begränsningar, ha makt över den egna tillvaron och rätt till goda levnadsvillkor. Det vill säga: Tillgänglighet - Delaktighet - Jämlikhet - Makt över våra liv.

Remissvaret har utformats i samråd med medlemmar som är sakkunniga i tillgänglighet.

Sammanfattning:

Förbundet FÖR delaktighet och jämlikhet kräver att följande ska avstyrkas i sin helhet:

- **"BFS 2021:xx Boverkets föreskrifter om skydd mot buller i byggnader" med tillhörande konsekvensutredning**
- **Boverkets föreskrifter om ändring i Boverkets byggregler (2011:6) – föreskrifter och allmänna råd; BFS 20xx:xx BBR xx**
- **Samt att Rapport2020:31 "Möjligheternas Byggregler" blir föremål för granskning i en allmän remiss.**
- **Förbundet FÖR delaktighet och jämlikhet lämnar även synpunkter på Rapporten 2020:31 vilken är det underliggande förslaget till regeländringarna. Här finns samtliga våra kommentarer inskrivna vilka visar varför vi avstyrker förslagen inklusive regeländringen.**

Förbundet FÖR delaktighet och jämlikhet lägger som bilagor att ingå som delar i detta remissvar:

- *Möjligheternas Byggregler" som en pdf-fil med samtliga våra kommentarer inskrivna kring konsekvenserna för personer med funktionsnedsättningar.*
- *Vårt remissvar på Utredningen Modernare Byggregler. I den finns mer i detalj vår kritik mot detta nya regelsystem utifrån att kunna bygga användbara miljöer för personer med funktionsnedsättningar.*

I omdaning av byggregelsystemet ingår bl a att man överlåter till "samhällsbyggnadssektorn" att tolka de nya föreskrifterna och ta fram lösningar som uppfyller dem.

Förbundet FÖR delaktighet och jämlikhet anser att det är både mycket förvånande och mycket upprörande att staten totalt tänker överlåta tolkningsansvaret av de nya föreskrifterna i BBR på samhällsbyggnadssektorn, dvs på byggherrar och på byggföretag som styrs av vinstintressen.

Staten avhänder sig därmed möjligheterna att styra utvecklingen till bl a mer ändamålsenliga bostäder för personer med funktionsnedsättningar av olika slag.

Genom att använda ordet "Samhällsbyggnadssektorn" om byggherrar och byggindustrin förespeglar man i denna utredning att byggherrar och byggindustrin skulle vara neutrala parter inom byggandet och inte parter som har vinstintressen i det de utför. Vinstintresset kommer att vara ett överordnat intresse för samhällsbyggnadssektorns aktörer, varför det intresset kommer att komma i konflikt med kravet på tillgänglighet. REDAN IDAG FINNS DEN UTTALADE KONFLIKTEN och, som genom Boverkets förslag kommer att förstärkas.

Konsekvensanalyser saknas ur funktionshinderaspekten

Utredningen Moderna byggregler hade *inte analyserat* vilka försämringar deras förslag innebär för personer med nedsatt rörelse- eller orienteringsförmåga. *Att godkänna regelförändringar utan sådan analys, vilken alltså inte heller nu finns gjort i den aktuella utredningen Möjligheternas byggregler och inte heller till förslaget om bullerreglerna, är fullständigt oacceptabelt.*

Hela denna omdaning av regelsystemet kommer bli att leda till dåliga boendemiljöer för de invånare som inte har råd att köpa sig de större bostäder de skulle behöva. Man måste vara helt klar över att dessa pressade mått och "flexibla" och "innovativa lösningar" mest drabbar hyreslägenheter. Byggsektorn planerar däremot gärna större och fungerande ytor i de bostäder där man vet att köparna är beredda att betala för den ökade standarden dvs för villor, radhus och bostadsrätter.

Redan idag bygger man in denna ytmässiga ojämlikhet och med föreliggande förslag kommer det att bli ännu mer uttalat.

Möjligheternas Byggregler - Prototypen för den nya regelmodellen

Förbundet FÖR delaktighet och jämlikhet har tagit del av Rapporten 2020:31 "Möjligheternas Byggregler" som ett underlag för att kunna bedöma hur det nya regelsystemet kommer att utformas.

Förändringarna är att:

- endast skriva föreskrifter som funktionskrav utan allmänna råd, utan hänvisningar till noggrant utarbetade regelverk, väl dokumenterad vetenskaplig forskning och beprövad erfarenhet
- rollfördelningen mellan staten och samhällsbyggnadssektorn ska vara:
  - o Boverket ska med endast funktionskrav och enstaka detaljkrav precisera de krav som ställs på lag- och förordningsnivå
  - o Samhällsbyggnadssektorn (byggherrar och byggindustrin) ska tolka föreskrifterna och ta fram lösningar som uppfyller dem
  - o Ansvar att uppfylla kraven ligger fortsatt på byggherren.
  - o Ansvar för myndighetsutövningen – både under byggprocessen och i den färdiga byggnaden – ligger fortsatt på kommunernas byggnadsnämnder.
  - o Staten överlåter dagens möjlighet för byggnadsnämnderna att tillåta "mindre avsteg" på byggherrarna och byggföretagen.

Byggnadsnämnderna kommer varken vid givande av bygglov eller vid besiktning av byggnadsinspektörer ha en chans att parera och kontrollera hur nya förslag uppfyller funktionskraven när man enligt detta förslag från Boverket inte ska hänvisa till några som helst regelverk!

Vi ser redan idag ständigt hur man tillåter stora avvikelser från gällande regelverk när det gäller tillgänglighet och användbarhet för personer med

rörelsenedsättningar, utan att ens benämna dem "mindre avvikelser". Man föreslår ofta att dessa utformningar kan rättas i efterhand bl a med hjälp av bostadsanpassningsbidrag. Man övervältrar alltså kostnader, som byggherren skulle haft, på det med kommunala skatter finansierade bostadsanpassningsbidraget. Vid bostadsanpassning ska den enskilde medborgaren sedan nagelfaras om huruvida hen anses ha sådana funktionsnedsättningar att ett sådant bidrag ska beviljas. Och ofta kommer det inte ens att vara möjligt att rätta i efterhand p g a den utformning som är projekterad och byggd.

I Möjligheternas Byggregler står: *"Strukturen i den nya regelmodellen innebär att dagens byggregler bryts ut ur BBR, som slutligen kommer att upphävas helt. Istället skapas flera olika föreskrifter, innehållet disponeras om..."*

Utifrån denna Rapport gör vi bedömningen att avstyrka både förslaget till "BFS 2021:xx Boverkets föreskrifter om skydd mot buller i byggnader" med tillhörande konsekvensutredning samt "Boverkets föreskrifter om ändring i Boverkets byggregler (2011:6) – föreskrifter och allmänna råd; BFS 20xx:xx BBR xx".

Att förvänta sig att man skulle tillstyrka ett enda kapitel utan att veta hur de övriga kommer att utformas är oförståeligt. Oberoende av innehållets kvalité i detta kapitel, skulle ett tillstyrkande bedömas som att man även tillstyrker den nya regelmodellen som en modell för omarbetning av alla kapitel.

Man gör i denna Rapport 2020:31 väldigt många antaganden, har förhoppningar och tror på samarbete. Man skriver bl a "Samhällsbyggnadssektorn har expertisen och kan antas fördela resurserna effektivare och vara bättre på att identifiera vilka lösningar som behöver utvecklas."

Att byggherrar och byggindustrin, som är de man kallar för Samhällsbyggnadssektorn, skulle ha kompetensen inom funktionshinderområdet, är vi alla smärtsamt medvetna om att de inte har – och det borde även Boverket ha insikt om.

Ytterligare ett sådant exempel på förhoppning är:

"7.3 Samhällsbyggnadssektorn och SIS Samarbete i samhällsbyggnadssektorn i framtagande och förvaltande av gemensamma lösningar kommer att vara en framgångsfaktor för en väl fungerande tillämpning av byggreglerna enligt den nya regelmodellen. Standardiseringen blir en nyckelaktör som stöd för samhällsbyggnadssektorn i det arbetet. ...."

Här skulle det vara betydelsefullt att i större utsträckning kunna engagera exempelvis experter i konsultbranschen och forskare, men även representanter för brukare och för förvaltare av byggnader. Det är viktigt att standarder är väl avvägda med avseende på olika aspekter, där även exempelvis ekonomi och brukarförutsättningar behöver ingå"

De ideella organisationerna inom funktionshinderrörelsen har inga möjlighet att delta med personer med sådan expertis som kan möta byggherrars och byggindustrins argument. Arbete med standardisering sker på egen bekostnad.

Endast medlemsavgiften kan en ideell organisation möjligen få ersättning för från SIS SKA-råd. Om Boverkets förhoppning om brukarmedverkan i acceptabel mängd för att kunna påverka reellt måsta man se till att de deltagande från sådana ideella organisationer åtminstone ersätts för förlorad arbetsförtjänst och reskostnader. Då skulle personer inom funktionshinderrörelsen med adekvat kompetens kunna ha råd att delta i detta standardiseringsarbete.

Stora byggföretag av olika slag, som har råd att delta, är inte ens i dagens läge intresserade av att själva delta i standardiseringsarbetet. Detta trots att man idag i olika regelverk hänvisar till att standarder ska följas – standarder som man klagat över att de är dåliga. Ingenting har hittills hindrat dessa företag från att delta i detta arbete. Det är naivt att tro att dessa företag skulle bli mer intresserade av att delta i sådant arbete när inga krav kommer att finnas på att standarder ska följas.

Förslaget till nya regler för bullerskydd

Kapitlet "Skydd mot buller i byggnader (nuvarande avsnitt 7 BBR)" har utgjort prototyp för utvecklingen av regelmodellen.

Att använda kapitlet om buller som referensobjekt för bedömning av hur de resterande kapitlen i BBR ska komma att utformas är en omöjlighet.

Hur kommer de andra kapitlen utformas? De är ju helt olika beroende på innehållet. Vad kommer de andra kapitlen att innehålla av de detaljkrav som garanterar funktionshindersaspekten? Hur kommer t ex kapitlet om Ljudmiljön i dagens BBR kap 3 att utformas? I dagens BBR finns i kap 7 redan oändligt många fler detaljerade krav än det finns i BBRs andra kap 3,5, 6 och 8 som framför allt innehåller krav på tillgänglighet och användbarhet för personer med funktionsnedsättningar. Även i det aktuella förslaget till bullerkrav förefaller det finnas många detaljkrav.

Men i kapitel 3, 5, 6 och 8 i nuvarande BBR finns istället hänvisningar till standarder som behandlar generellt byggande och med hänsyn tagen till de minimibehov som behöver uppfyllas för att bostäder men också annan miljö ska vara användbar för personer med olika funktionsnedsättningar.

Att de som utformat förslaget till de nya buller-reglerna inte har vetskap om att bygglagstiftningen gäller "*personer med nedsatt rörelse- eller orienteringsförmåga*", BBR 3:112 vilket exemplifieras med "*Personer med nedsatt rörelseförmåga kan behöva använda t.ex. rullstol, rollator eller käpp. Exempel på nedsatt orienteringsförmåga är nedsatt syn, hörsel eller kognitiv förmåga (utvecklingsstörning, hjärnskada)*" är allvarligt. Och att de inte heller har kunskap om att innehållet i detta kapitel skulle påverka hörbarheten för personer med hörselnedsättningar, vilket man skriver i sin Konsekvensutredning, är mycket allvarligt. Efterklangstider och rent buller påverkat självklart hörbarheten.

Förbundet FÖR delaktighet och jämlikhet

Styrelsen, gm

Lars Hagström, ordförande

Kontaktuppgifter:

Förbundet FÖR delaktighet och jämlikhet

c/o Lars Hagström

Sunnanväg 2p

222 26 Lund

E.post: fordelaktighet@gmail.com

Mai Almén, medlem i FÖR

Arkitekt MSA, sakkunnig i tillgänglighet för personer med funktionsnedsättningar, representerar Förbundet FÖR delaktighet och jämlikhet i olika standardiseringsgrupper.

Skarpskyttevägen 12 a

226 42 Lund

Tel: 070 321 33 24

e-post: almen@hinderfridesign.se